

Iz bojišča je došla žalostna vest, da je padel poročnik Kuntara, doma iz okraja Laški trg. Praporščak Hočevar piše o tem profesorju č. g. Vreže-tu: Dovolite, da Vam danes natančneje poročam o smrti tovariša Kuntara. Artilerijska priprava za deveto ofenzivo je trpela 4 dni. Žrtev te priprave je bil tudi tovariš Kuntara. Dne 30. oktobra zvečer sem bil se pri njem. Imel je slabo kritje v mali dolini, 20 korakov za strelnim jarkom. Govorila sva se o dopustu, s katerega sva baš prišla. Bil je še zelo vesel. Dne 31. oktobra popoldan je padla 3 korake od kritja težka mina. V kritju sta bila praporščak in poročnik Kuntara. Praporščak je bil takoj mrtev. Kuntara je pa dobil težke poškodbe na glavi in prsih. Umrl je dne 3. ali 4. novembra v vojaški bolnici v Ljubljani. Trpel je mnogo, kakor je pripovedoval poročnik, ki ga je videl še v Ljubljani. Radi njegove mirnosti je bil zelo priljubljen pri tovariših častnikih, kakor tudi pri moštvu. Bil je neprenehoma 15 mesecev na fronti. Zopet se je število tovarišev skrčilo. Na njegovo mesto sem prišel še isti večer jaz s svojo četo. Drugi dan, to je dne 1. novembra, smo imeli 11 ur bobnebi ogenj artilerije in tudi min. To je bilo nekaj strašnega! Potem je pa prišla infanterija. Mislili so, da nismo več živi, pa so se močno zmotili. Pokazali smo jim, kdo da smo Slovenci. Pri prvem napadu se jim je posrečilo na 200 korakov dolgi fronti vdreti, a smo jih kmalu zapodili v beg, deloma pa vjeli. Isti dan smo še imeli 4 napade, a so bili vsi gladko zavrnjeni. Dne 2. novembra so bili zopet 3 napadi in 1 protinapad. Večno smo se skazali. Dobili niso nič. Naša stotinja je nalovila 422 sovražnikov in vplenila 5 strojnih pušk. Pozdrave!

Od Sv. Petra pri Radgoni se nam piše: Milo je peval zvonček v vasici Imanoški dne 30. septembra ter naznanjal tužno vest, da se je na željo staršev in sestrice pripeljalo mrtvo truplo pridnega mladeniča Alojzija Žigert iz Inomosta v radgonsko mrtvašnico. In še isti dan je bil spreved na šentpetersko pokopališče. Kako je bil rajni priljubljen in pri vseh spoštovan, pokazal je njegov pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Rajni se je bojeval na južnem bojišču in kakor se bere iz njegovega dnevnika in kakor poročajo njegovi tovariši, je mnogo, mnogo prestal in bil v silnem ognju, a božja roka ga je povsod varovala. A žalibog se je rajni Alojzij prehladil in se ga je lotilo vnetje pljuč ter se je tako v četu svoje mladosti (v 20. letu) dne 23. septembra, preselil v boljšo domovino. Oj z Bogom, z Bogom! Dragi Lojzek ti, vidimo se nad zvezdami!

Iz našega kroga Slovencev je častno padel za domovino dne 25. novembra desetnik Ivan Krevelj, doma iz Trbovelj. Iskrene pozdrave pošiljajo iz bojnega polja slovenski topničarji od gorskega topničarskega polka št. 3: četovodja Valentin Mežnar, Comilsko: predmojster Franc Medvešek, Deskle pri Gorici: topničarji: Anton Šuk, Slovenjgradec, Ivan Ravnikar, Laški trg, Franc Vrežar, Selo pri Ljubljani in Ivan Rozman, Bohinska Bistrica.

Iz Ruske Azije je prišlo poročilo, da je v vojnem vjetništvu umrl Anton Kramp iz Sv. Jurija ob Pesnici. Zdaj je tudi oblastveno potrjeno, da je res že dne 10. novembra 1915 padel Filumen Marko priden delavec in tukajšnji pomožni cerkovnik. Počiva v Bogu!

Padel je na Krasu Ernest Bregant, bivši trg. pomočnik pri g. Fontanu v Mariboru, priden in ljubljani sin g. Jurija Bregant, nadučitelja v pokoji. Šel je iz streškega jarka, šrapnel ga zadene in raztrga. Bridko žalujočim staršem najprisrčnejše sozlagie: mlademu junaku pa naj bo kraška zemljica lažja!

Vsem umrlim slovenskim junakom boji Bog milostljiv Sodnik!

Skupščina Zadružne Zveze.

Dne 12. decembra se je v Mariboru ob izredno obilni udeležbi vršil občni zbor Zadružne Zveze v Ljubljani (oddelek za Stajersko). Skupščina je otvorila in vodil predsednik prof. dr. Hohnjec. Izrazil je svoje veselje nad veliko udeležbo ter pozdravil navzoče, zlasti poslanca dr. Kreka. V vznesenih besedah se je spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa, pod kojega vladno se je slovensko združništvo razvilo do sedanje visoke stopnje. Nato je izrazil globoko vdanost našega ljudstva do novega cesarja Karla I., ki je že koj ob nastopu svoje vlade pokazal, kako mu je naš slovenski narod pri srcu, ko je izvanredno odlikoval kranjski pešpolk št. 17 in lovski bataljon št. 20.

Nadrevizor Vl. Pušenjak je nato podal obširno poročilo o delovanju pododbora, katero se je vzelo z odobrenjem na znanje. V razgovoru je med drugimi razpravljal dr. Krek o vojnem posojilu, o skladiščnih zadrukah in o nadaljnjih nalogah knjižniških zadrug.

Predsednik Zadružne Zveze dr. Krek je govoril o položaju na denarnem trgu in o obrestni politiki. Njegovo stvarno in temeljito predavanje je napravilo globok vtis.

Nato je poročal nadrevizor Pušenjak o skupnem delovanju slovenskoštajerskih zadrug, potem pa o novih davkih in pristojbinah, ki zadevajo

zadruge. Vnel se je živahen razgovor o raznih združnih vprašanjih, nakar zaključil predsednik dr. Hohnjec zborovanje, ki je trajalo čez tri ure.

Popoldan ob 3. uri se je zbralo veliko zborovalcev, ki so se razgovarjali o vojnem posojilu in o tožadnih korakih, zlasti z ozirom na podpisovanje občin. Ob 5. uri popoldne se je zaključil razgovor.

Zadružni dan nam je dal vpogled v naše razmere, v naš položaj, podal nam sijajno sliko o naših zadrukah, dobili smo navodila za naše nadaljnje delo in smo z velikim zadovoljstvom zapustili po peturnem zborovanju skupščino, katero je obiskala večina slovenskoštajerskih članic.

Ogrsko.

Na Ogrskem se živahno pripravljajo na slovesno kronanje kralja in kraljice. Ogrsko-hrvatski državni zbor je izvolil odbor, ki sestavlja besedilo opege svečanega odloka, ki ga izda kralj Karol IV. povodom svojega kronanja za ogrskega in hrvatskega kralja in v katerem potrjuje ustavne pravice deželne krone sv. Stefana.

Dne 12. decembra je cesar v Budimpešti sprejel poklonitev gosposke zbornice in zastopnikov državne zbornice. Pogovarjal se je z raznimi ogrskimi politikami in se je še isti dan na večer vrnil nazaj na Dunaj.

V seji ogrske zbornice dne 12. decembra je grof Tisza podal izjavo glede naše ponudbe četveropsporazumu za marovna pogajanja. (Glej naš članek „Bethmann-Hollweg in grof Tisza.“) V prejšnji seji, dne 11. decembra, je grof Batthyany skušal zavratiti trditve, ki krožijo v Avstriji, češ, da Ogrska prepušča Avstriji mnogo premalo živil. Govornik je zatrdil, da Ogrji dajo Avstriji dovolj (!) odvisnih živil, da pa Avstriji prodajajo na Ogrsko svoje industrijske izdelke za zelo pretirane cene.

Spori na Francoskem.

Med francoskim vrhovnim armadnim poveljnikom Joffrem in ministrskim predsednikom Briandom je nastalo resno nesoglasje. Nekatera poročila pravijo, da bo šel Joffre v pokoj, druga pa, da bo ta usoda zadela Brianda. Francoska javnost meče obema polena med noge, češ, da sta kriva vojnih neuspelov na francoski fronti in na Balkanu.

Novo angleško ministrstvo.

Kakor v današnjem uvodniku pišemo, je moralo angleško ministrstvo Asquith odstopiti in napraviti prostor Lloyd Georgesu, ki je poklical v svoje ministrstvo skoro same zagrizene pristase nadaljevanja vojske. Novo angleško ministrstvo šteje 31 udov, od katerih so 3 člani delavske stranke. Ministrstvo je ločeno v ožje in celotno ministrstvo. V ožjem, takozvanem vojnem ministrstvu, je samo pet članov.

Rumunsko bojišče.

Naše prodiranje v Rumuniji je bilo dne 6. decembra venčano z velikim uspehom, ker so naše čete zavojevale rumunsko prestolnico — Bukarešto. Že v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo o tem znamenitem dogodku nakratko poročali. Rumunska armada svojega glavnega mesta niti ni mnogo branila. Bolgari so skoro brez boja kot prvi vkorakali v Bukarešto. Kakšna čustva so pri tem zmagovalnem vходу navdajala Bolgare, razumemo iz tega, če pomislimo, da so se v tem mestu leta 1913 kovali tisti črni naklepi, vsled katerih so Rumuni Bolgarom padli za hrbet in jih oropali Dobruče. Rumunski kralj je že dne 2. dec. na tistem zbežal iz svoje prestolnice proti Ruski.

Padec Bukarešte je v Avstriji, Nemčiji, Bolgariji in Turčiji vzbudil veliko veselje. Po celi naši državi so zvonili zvonovi. Pri sovražnikih pa je zavladala precejšnja poparjenost, ker niso pričakovali, da bi naše prodiranje v Rumuniji imelo tako hitro in tako velike uspehe.

Ko je padla Bukarešta, se je morala rumunska armada umikati vedno dalje proti vzhodu, naši pa pritiskajo za njimi. Dne 8. decembra so Bolgari pri Črnivodi prekoračili Donavo in tako rumunskim četam, ki so bile med Silistrio in Črnovodo ob Donavi zakopane v zelo močnih jarkih, prišli za hrbet. Rumuni so se morali v brzem begu umakniti proti severovzhodu in tako izprazniti svojo donavsko obrambno črto. Naše armade, ki stojijo v Dobruči in v Rumuniji, so se tako strnile v skupno bojno črto.

Severozahodno od Bukarešte so naši zadnje dni

potolkli, vjeli in razpršili skoro vse tiste čete, ki so se umikale iz sedmograškega obmejnega gorovja. In danes v sredo, ko to pišemo, stojijo naše čete že več kot 40 km vzhodno od Bukarešte in sicer na črti reka Buzeu (izvira vzhodno od Brašvega, teče skozi srednjo Rumunijo in se izteka v reko Seret)—Mizil—Jalomita—Črnovoda ob Donavi. Bolgari so se polastili velikanskega mostu čez Donavo pri Črnivodi. Sovražnik se stalno umika; kje se bo ustavil, se da težko reči.

Na severnem koncu rumunske fronte so naši vse rusko-rumunske sunke krvavo odbili.

Vojaški uspeh v Rumuniji je torej popoln. A velik pa je tudi plen, ki je padel zmagovalcem v roke. Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je o tem v državni zbornici dne 12. decembra naslednje izjavil: Velike zaloge žita, živil, olja in drugih reči so v Rumuniji padle v naše roke. Sedaj se odpeljujejo k nam. Kljub vsej tesnobi bi bili tudi z lastnim izhajali, sedaj pa je naša gospodarska varnost zagotovljena!

Ogromen plen.

Naše armade so napravile v Rumuniji upravnogromen plen. Od 700.000 mož, ki jih je štela prejšnja rumunska armada, je 145.000 mož vjetih, med njimi 1600 častnikov. Najmanj tako visoko je število padlih, ranjenih in razpršenih. Tako je najmanj 300.000 mož za Rumunijo izgubljenih. Ostanke še torej samo približno 400.000 mož, katerim pa manjka najnujnejšega vojnega gradiva. Od 400.000 pušk, ki jih je rumunska armada imela na razpolago, je polovica po naših vplenjena. Od 800 poljskih in 60 težkih topov, s katerimi je sovražnik pričel vojsko, je 422 poljskih, oziroma 25 težkih v naših rokah. Strojnih pušk pa so naši vplenili celo 364.

Rumunija meri 137.902 štirjaška kilometra, in od tega so naši že zasedli 64.000 km. Od železniške mreže, ki meri 3087 km, je v naših rokah 2000 km. Poleg tega smo vplenili nepregledno velike zaloge raznovrstnih živil in olja ter 130 železniških lokomotiv in 4500 vozov.

Zmagovalec dobil soli, kruha in cvetlice.

Ko se je drugi dan po zavzetju Bukarešte pl. Mackensen v avtomobilu pripeljal v Bukarešto, kjer se je nastanil v kraljevski palači, so mu prinesli meščani nasproti hleb kruha in krožnik soli v znamenje, da ga sprejmejo kot dobrodošlega gosta in se mu pokorijo. Mestne gospodične pa so mu izročile duhteče šopke cvetlic.

Rusko bojišče.

Rusi kljub neprestanemu silovitemu napadanju v Karpatih niso mogli nikjer predreti naše fronte. Ruske izgube so naravnost ogromne, ker rusko armadno vodstvo po svoji stari navadi meče vedno nove čete proti našim dobrozavarovanim postojankam. Najhuje napadajo Rusi v prostoru med Kirlibabo in Dornovatro v bukovinskih Karpatih. Tudi pri Tatarskem prelazu v Galiciji je ruski naval zelo močan, istotako pri kraju Oena vzhodno od Čik-Sereda na sedmograški meji.

Italijansko bojišče.

Italijani še niso pričeli z napovedano deseto ofenzivo. Sempatje se sicer razvija na Krasu živahen artilerijski dvoboj, pomembnejših infanterijskih spopadov pa zadnji čas ni bilo.

V italijanski državni zbornici so bile te dni zelo burne razprave. Nekateri poslanci so zahtevali, naj bi se Slovanom na vzhodnem bregu Adrije, kadar ga bo Italija zasedla (Lah dela račun brez krmarja!), pustile njih narodne pravice. (Hinaj!) Kadorni in ministru Bissolattiju se je očitalo, da sta kriva italijanskih vojnih neuspelov. Nekateri poslanci so se pritoževali, da se z avstrijskimi vojnimi vjetniki premilo postopa. Vladni zastopnik je izjavil, da se bo odslej naprej z avstrijskimi vjetniki strožje postopalo.

Prisega na bojišču.

(Izvirno poročilo.)

Pretekle dni je polagala avstro-ogrsko armada svojemu najvišjemu vojnemu gospodu cesarju Karlu I. prisego zvestobe. Kolikokrat so v vojašnicah v mirnem času na novo odbrant fantje z navdušenjem polagali to prisego in obečali, če bo treba tudi